

Svært god forbrukerbeskyttelse i verdipapirfond

Den strenge lovreguleringen av verdipapirfond er unik. En egen lov regulerer måten fondene forvaltes på og gir andelseierne omfattende beskyttelse.

Av alle spareprodukter er det bare bankinnskudd som er like gjennomregulert som verdipapirfond.

Verdpapirfondloven regulerer verdipapirfondenes og forvaltningsselskaperens organisering og handlefrihet. Denne loven er spesielt innrettet for å ivareta interessene til småsparere som ikke selv har noen innsikt i verdipapirmarkedene.

Men ikke alt som kalles "fond" er verdipapirfond. Aksjefond, obligasjonsfond, pengemarkedsfond og kombinasjonsfond er alle sammen verdipapirfond (se tekstboks). Derimot er syndikerte eiendomsfond, private equity-fond, de fleste hedgefond og såkalte strukturerte produkter *ikke* verdipapirfond, og heller ikke underlagt like omfattende regulering.

Lovreguleringen av verdipapirfond sikrer andelseierne blant annet fylldig informasjon om hvert enkelt fond, god risikospredning innenfor den type verdipapirer og markeder fondet investerer i, sikker oppbevaring og rask og enkel tilgang til pengene som er investert i verdipapirfondet (se tekstboks).

I tillegg publiserer en rekke aviser og nettsteder daglig oppdaterte opplysninger om nettoavkastning på samme måte for alle verdipapirfond. Ingen andre finansielle plasseringsprodukter er i nærheten av tilsvarende gjennomsiktighet og sammenlignbarhet på tvers av ulike leverandører.

Ulike typer verdipapirfond

Det er fire hovedtyper verdipapirfond: Aksjefond, obligasjonsfond, pengemarkedsfond og kombinasjonsfond. Verdpapirfondenes forening har i sine bransjestandarder definert de krav som må oppfylles for at et verdipapirfond skal tilhøre en av disse fondstypene.

Aksjefond

Et aksjefond investerer minst 80 prosent av fondets forvaltningskapital i aksjer. Aksjefond egner seg best for langsiktig sparing. Historien viser at aksjefond over tid gir høyere avkastning enn alternative plasseringer som for eksempel bankinnskudd.

Obligasjon- og pengemarkedsfond

Pengemarkedsfond investerer utelukkende i korte rentepapirer, mens obligasjonsfond plasserer sine midler i lengre rentepapirer. Disse fondene egner seg best hvis du ikke har et spesielt langsiktig perspektiv på sparingen eller om du ønsker lavere risiko. Den forventede avkastningen over tid er ikke like høy som for aksjefond, men samtidig vil de kortsiktige svingningene i fondenes markedsverdi være mindre.

Kombinasjonsfond

Kombinasjonsfond er som navnet tilsier en kombinasjon av de tre øvrige fondstypene. Hvordan et kombinasjonsfond er sammensatt vil variere fra fond til fond. Jo høyere aksjeandel, desto lengre tidshorison bør du ha på plasseringen din i et kombinasjonsfond.

Dette sikrer lovreguleringen deg som andelseier

Fylldig informasjon: Verdpapirfond er gjennomsiktige, og skal alltid være det. Forvaltningsselskapet plikter å oppgi informasjon om blant annet fondets risiko, hvilke kostnader som påløper, hvilke verdipapirmarkeder fondet investerer i og hvilken *netto* avkastning fondet har gitt. Som andelseier får du dermed løpende oversikt over hvor pengene dine er investert, hva forvaltningen koster deg og hvilken avkastning du til enhver tid sitter igjen med *etter* kostnader.

Riktig prising: Verdpapirfond investerer i all hovedsak i likvide papirer som omsettes over børs. Dette gjør at verdien av fondsandelene kan fastsettes på grunnlag av observerte markedspriser på de verdipapirer fondet er investert i. Kredittilsynet fører dessuten tilsyn med at forvaltningsselskapene har systemer og rutiner som sikrer at verdsettelsen av andelene ikke er vilkårlig, men gjøres på en systematisk og betryggende måte.

Daglig tegning og innløsning: At et verdipapirfond investerer i likvide papirer innebærer samtidig at det daglig kan fastsettes kurs og du som investor daglig vil kunne

tegne eller innløse andeler i fondet. Derfor er ikke sparepengene dine innlåst dersom du for eksempel skulle ønske å disponere dem tidligere enn opprinnelig planlagt. Andelene dine kan du altså innløse når som helst og samtidig være trygg på at kursen hver eneste dag gjenspeiler markedsverdien.

God risikospredning: Forvaltningsselskapet plikter å spre verdipapirfondets plasseringer på flere verdipapirer innenfor det investeringsmandatet fondet har. Et verdipapirfond kan heller ikke ha plassert en stor andel av den totale forvaltningskapitalen i ett selskap. På denne måten spres risikoen i fondets investeringer og sannsynligheten for store tap blir vesentlig redusert.

Sikker oppbevaring: Alle midlene i et verdipapirfond oppbevares i en uavhengig bank (kalt depotbank). Depotbanken forestår alle inn- og utbetalinger i fondet og fører kontroll med at de disposisjonene forvaltningsselskapet gjør er i tråd med lovverket og fondets investeringsmandat. Dette sikkerhetssystemet trykker andelseierens midler og forsikrer mot svindel.